

Facilitátor a jeho úlohy

Ak ste lídrom vo svojom spoločenstve, toto je váš nový opis práce v synodálnom procese počas rozlišovania v Duchu: **facilitátor**.

Facilitátor má úplne inú úlohu než predseda alebo riaditeľ. Jeho hlavná úloha je **pomôcť skupine vstúpiť do vedomého duchovného rozhovoru a nikdy sa nestavať do cesty Duchu**.

Základný postoj: Dôveruj Duchu!

Hlavný konateľ v komunitnom rozlišovaní je Duch Svätý. Ďalší najdôležitejší konateľ je skupina, pričom významnú úlohu zohráva jej pokora a otvorenosť voči Duchu. Úloha lídra závisí predovšetkým od dôvery v Ducha pôsobiaceho v skupine.

Kým facilitátor NIE JE:

- Nie je učiteľ. Nemusí mať odpovede.
- Nie je sudca. Nerozhoduje o tom, kto má pravdu.
- Nie je sekretár. Nie je len na to, aby robil zápisnicu.
- Nie je ten, kto ovláda obsah konverzácie.

Kým facilitátor JE:

1. Strážca procesu

Zabezpečuje, aby každý mal priestor hovoriť. Chráni ticho. Udržiava duchovnú kvalitu počúvania a hovorenia.

2. Hostiteľ duchovnej večere

Predstavte si hostiteľa na večeri.

Vašou úlohou je zabezpečiť, aby:

1. Každý sa najedol: Zabezpečíte, aby tichý človek prehovoril a hlučný človek prestal.
2. Jedlo sa podávalo teplé: Zabezpečíte, aby atmosféra bola modlitebná.
3. Hostia boli v bezpečí: Chránite skupinu pred odsudzovaním alebo agresiou.

3. Sprievodca pozornosti

Pomáha skupine všímať si duchovné hnutia. Počúva pozorne, kde je potecha a znechutenie v skupine. Pomáha skupine rozpoznať tieto hnutia.

Kľúčové zručnosti facilitátora

1. Aktívne počúvanie

Moderátor musí počúvať na viacerých úrovniach:

- Počúvať nielen slová, ale aj to, čo osoba chce povedať
- Počúvať samotnú osobu, nielen obsah
- Počúvať bez odsudzovania - každý je expert na svoju skúsenosť
- Byť ochotný nechať sa ovplyvniť druhým

Toto vyžaduje pokoru, otvorenosť, trpezlivosť a zaangažovanosť. Je to dar brania druhého vážne.

2. Odvaha chrániť ticho

Keď skupina dohovori, nastane trápne ticho. Niektorí budú chcieť zavtipkovať alebo skontrolovať mobil. Moderátor musí povedať: „*Dajme si dve minúty ticha, aby sme to vstreli.*“ A potom treba ten tichý priestor udržať. Držíte nádobu, aby ju Boh mohol naplniť.

Ticho je nevyhnutné. Používanie ticha, symbolov a rituálov pomáha vytvoriť duchovný rámec pre konverzáciu.

3. Schopnosť „deeskalovať“ ego

Môže dôjsť aj k hádke, odbiehaniu, prílišnému zaberaniu času jednou osobou. Vtedy treba zasiahnuť. Facilitátor je rozhodca, ale jemný.

Pri rôznych týchto situáciách sa odporúča používať krátke, neutrálne vety:

- pri hodnotení: „Skúsme to preložiť do osobnej skúsenosti.“
- pri debata: „Zastavím to – teraz nereagujeme na seba.“
- pri dominancii: „Kvôli spravodlivému rozdeleniu času ťa poprosím o jednu vetu.“
- pri napätí: „Počujeme rozdielnosť. Zatiaľ ju len pomenujme.“

4. Duchovná neutralita a sloboda

Toto je najťažšia časť. Možno máte na tému silný názor. Ako moderátor musíte tento názor položiť na oltár ešte predtým, ako sa stretnutie začne. Ak usmerňujete konverzáciu tak, aby ste dosiahli výsledok, ktorý chcete vy, nefacilitujete komunitného Ducha; moderujete seba. Musíte veriť, že ak je váš nápad od Boha, povie ho niekto iný.

Moderátor musí byť duchovne slobodný voči rozhodnutiu:

- slobodný pre Ducha, aby viedol skupinu
- slobodný od vlastných záujmov, strachov, nádejí, túžby po kontrole

Ján Krstiteľ je patrónom facilitátorov. Povedal: „*On musí rásť a mňa musí ubúdať.*“ (Jn 3, 30).
Vaše sprevádzanie je službou „ubúdania“, aby múdrosť skupiny mohla rásť.

5. Pozornosť na rovnosť a spravodlivosť

- Každý má rovnaký čas – to je otázka spravodlivosti
- Ak niekto prekročí čas, moderátor musí povedať „ďakujem“ a presunúť sa ďalej

6. Pomáhať skupine rozpoznať potešenie a znechutenie

V 3. kole facilitátor:

- pozýva účastníkov podeliť sa, kde videli spoločné potešenie alebo znechutenie celej skupiny
  - zdieľa vlastné pozorovania (ale nikdy nie ako prvý!)
  - podporuje výmenu smerujúcu k určitej zhode o vnútorných duchovných pohnútkach
-

Jedna veta na zapamätanie:

Facilitátor nehovorí za skupinu, ale pomáha skupine, aby sa počula sama.

Zostavili: Pavol Hrabovecký, Mária Spišiaková